

УДК 519.7

Д. Макаревич, Н. Городиська

Галицький коледж ім. В. Чорновола (Україна)

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: ДОБРО ЧИ ЗЛО?

Makarevych D., Horodyska N.

ARTIFICIAL INTELLIGENCE: GOOD OR EVIL?

Що це таке – таємничий штучний інтелект? Аналог людського мозку у металевій обгортці, можливість вічного життя чи загроза? Це питання є досить футуристичним, навіть фантастичним, але запевняти у тому, що воно не постане перед нами у майбутньому в найближчий час, як мінімум, необачно. Схоже, що людство у найближчі роки підійде до нової науково-технічної революції, але більш якісної.

Штучний інтелект – допоможе людству чи знищить його? Про це сперечаються найвидатніші вчені та розробники.

Штучний інтелект сьогодні – це здатність машин і програм аналізувати отриману інформацію, робити висновки, приймати на їхній основі рішення. Ключова характеристика ШІ-пристроїв – вміння постійно навчатися, накопичувати знання і успішно застосовувати їх, тобто це здатність до тих дій, які виконує людський мозок. Простіше кажучи, думати і реалізовувати задумане: наприклад, готувати певні коктейлі, керувати транспортними засобами або ставити діагнози людям.

Вчені до цього часу не мають одностайної думки стосовно природи інтелекту людини, і поки не визначилися з чіткими вимогами стосовно машинного розуму. Однак це не заважає успішно розвивати технології штучного інтелекту за двома напрямками:

- Семіотичний - створення систем, які наслідують такі процеси як мова, мислення, вираження емоцій.
- Біологічний - створення нейронних мереж, які побудовані за біологічним принципом.

Звичайно, виконувати роботи, для яких створюється штучний інтелект, можуть і люди. То навіщо ж нам штучний інтелект і чи переверщує він людський мозок?

Дослідники визначають такі переваги штучного інтелекту:

- точність в обробці даних;
- здатність аналізувати велику кількість інформації з великою швидкістю;
- ШІ не потрібен сон і перерва на обід, він не допускає помилок через перевтому;
- використовувати штучний інтелект можна там, де людині небезпечно перебувати.

За якихось 10 років штучний інтелект зрівняється з людським, а потім і перевершить його. Корпорації та державні структури по всьому світу, конкуруючи між собою, вкладають мільярди в розвиток штучного розуму. Але що чекає нас далі? Вчені задаються питанням: чи не виявиться цей винахід - згубним для нас самих? Досягнувши певного рівня розвитку, штучний інтелект зможе сам себе вдосконалювати, без участі людини. У нас з'явиться суперник хитріший і сильніший, ніж ми можемо собі уявити [1].

Фахівці стверджують, що вже на 2045 рік відбудеться неминуче витіснення людини з багатьох сфер. Відповідно до ще більш радикальних уявлень, комп'ютери розвиваються настільки швидко, що перевершать за інтелектом людину через одне, або, найбільше, два покоління. Базою для подібних тверджень є те, що важко знайти сьогодні більш широку галузь знань ніж штучний інтелект – як за обсягом теорій,

Секція 3. Науково-технічний прогрес: проблеми та перспективи

методів, технологій та практик, так і за обсягом фахівців, які долучені до його вивчення та розвитку.

Якщо коли-небудь розроблять штучний розум, що перевершує загальний рівень розвитку людського розуму, то в світі з'явиться надпотужний інтелект. І тоді доля нашого виду виявиться в прямій залежності від дій цих розумних технічних систем.

Такі високоосвічені люди, як відомий фізик Стівен Хокінг та підприємець Ілон Маск, вважають: «штучний інтелект є великою загрозою для людства. Раз відкриту скриньку Пандори буде важко закрити...» [2].

З розвитком штучного інтелекту більша частина населення цивілізованих країн опиниться без роботи. Людину позбавлять можливості працювати, що ж їй тоді робити? Мандрувати, вивчати мову та культуру, насолоджуватись життям? А раптом ні, раптом кілька мільярдів людей в один момент чекає голодна смерть. Бо ті, хто володітимуть роботами, не будуть забезпечувати тих, хто не працює. Але й тут не все однозначно. Якщо більшість втратить купівельну спроможність, то навіщо тоді багатомільйонні виробництва? Всеодно ніхто нічого не зможе придбати.

Такі компанії, як Google, Apple, Facebook, Amazon і Microsoft вважають, що системи штучного інтелекту ніякої загрози не несуть і сприймають їх як вигідне вкладення капіталу.

Марк Цукерберг, навпаки, запевняє, що штучний інтелект дозволить світу значно покращити рівень життя. Та для кого цей рівень покращиться? Фейсбук вже проводив експеримент з чат-роботами і ні до чого гарного це не призвело. Боти швидко симулювали недоступну для людства мову і почали спілкування між собою.

Так чи інакше, але машина зможе стати кращою за людину у найближчі роки 40. Цей прогрес є майже непомітним, але він таким здається лише на перший погляд. Важливо, щоб розробники цих див техніки завідома обмежили свої творіння. Наприклад, нові системи не повинні мати змоги оновлювати свої бази даних автоматично і виконувати лише ті функції, для яких їх було розроблено.

Натомість штучний інтелект може нести не тільки загрозу, а й продовжувати життя шляхом переселення людської свідомості до комп'ютера, і це буде як другий прихід Христа, чи щось подібне. Проте, розвиток штучного інтелекту є непередбачуваним. І якщо ми подивимося на людську історію, то стає зрозуміло – майбутнє неможливо передбачити.

Нейрохірург Генрі Марш не дотримується якоїсь чіткої позиції: добре чи зле, штучний інтелект не може мати морального забарвлення, поки ми не бачимо його впливу, все залежить від мети того, хто ним користується [3].

Сьогодні ми стоїмо на порозі нової ери, де штучний інтелект являє собою щось дуже незрозуміле. Звісно, що зараз зарано робити якісь передбачення щодо майбутнього. Ми не можемо бути переконаними у тому, чим обернеться для людства цей новий виток науки. Головне – намагатися якомога детальніше вивчати механізм роботи штучного інтелекту, зрозуміти свій власний витвір і не робити поспішних дій. Безсумнівно, штучний інтелект – потужна річ, яка вже має великий вплив на наше життя, саме тому треба бути максимально обережними.

Література

1. Погореленко А. К. Штучний інтелект: сутність, аналіз застосування, перспективи розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки.* 2018. Вип. 32. С. 22-27. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_32_6.
2. Штучний інтелект перевершить людину до 2062 року. URL: http://thefuture.news/ai_2062
3. Як прогресує штучний інтелект: звіт про останні досягнення. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2019/07/15/649648/>